

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 123. sz. a.
Kórodi-féle ház, II. lépcső, I. em.,
hol a szerkesztő hététköznapokon délelőtt
9-11 óra között,
Bolonya, mester-utca 325. sz. a.
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den kötetmény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirté-
teknél kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

11. szám.

Brassó, Csütörtök, január 27-én.

III. évfolyam 1887.

Ipariskolánk.

Két év óta fennáll Brassóban a kormány jóvoltából egy középipar- és kereskedelmi iskola. Az előbbi az egyetlen ilyenműi szakiskola a Királyhágón inneni részeken.

Kereskedelmi iskola van Kolozsvárt is és újabban állítottatt Fogarason is. Ámde oly fontos hivatása sehol sincs s városunk földrajzi fekvését tekintve, nem is lehet, mint épen Brassóban, hol a Kelet felé irányuló kereskedelem összpontosul.

Természeti fekvésénél fogva Brassó az a központ, hol a keleti kereskedelem összes számai összefutnak. Itt kell életképes, reális alapokon nyugvó kereskedelmet teremteni. Eddig a kereskedelem u. n. műkedvelők kezében volt. Rendszeres kereskedelem ismeretlen volt itt s ha mindazonáltal a szerencse mégis kedvezett, nem az illetők személyes érdemei, hanem tisztán és egyedül a viszonyokban keresendő.

Épen ez az oka, hogy kereskedelmünkben a legesekélyebb csapás fejetlenséget idéz elő. Az alap roskadozó s így ingatag a ház, mely rajta áll. A kereskedőt nevelni kell kereskedővé. Alapot kell neki adni. Tanítani kell őt arra, mint kell kereskedelmet űzni, mint kell a kínálkozó viszonyokat kiaknázni. — A helyzet nálunk még mindig kedvező s egy jól vezetett kereskedelmi iskola rendkívül sokat használhat a kereskedelemnek. Nevelhet új, ifjú kereskedő elemet, kik jóváteendik azon hibát, melyet elődeik elkövettek.

Ámde ha szükség volt itt egy kereskedelmi iskolára, kétszeres szükség volt egy középipariskolára. Ez intézet egyedül áll a maga nemében, innen a Királyhágón. Kolozsvárt van ugyan kőműves-tanfolyam, de faipariskola a fővárost kivéve, az egész országban nincs. Ez az, a mi különös értéket s érdeket kölcsönöz ezen iskolának. Erdély összes iparágai között nincs egy, melynek annyira szüksége volna a fejlődésre, az istápolásra, mint épen a faiparnak.

Erdőinket értékesíteni kell. Ezt pedig csak úgy tehetjük, ha a faipart azon niveaura emeljük, melyen ma a külföld áll, de a melylyel mi még távolról sem versenyezhetünk. Csak a múlt évi brassói iparkiallitásnál merült fel azon figyelemre méltó panasz, hogy a butor farészeit — a mikor valami finomabbat aka-

runk — Ausztriából kell behoznunk. Hiszen nézzük csak a helyi asztalosipart. Ha fournir kell, Bécsből hozatják; vajmi kevés készül itt. S a mi itt készül, az sem versenyezhet árban a külföldivel.

Ott van Háromszék, Csik, Udvarhely, — mindmegannyinak van erdeje quantum satis. De mit használ az? Vágnak tűzfát s deszkákat. Ebből áll ma az egész erdélyrészi faipar. A hosszufalusi faragászati iskola volt az első intézmény, mely faiparunk emelésére létesített. Tagadhatatlanul jó szolgálatot tett azon ügynek, melyre hivatva volt. Ámde ki-elégítette-e az igényeket? — Nem. Nevelt faragászokat, szobrászokat, de nem műasztalosokat. Nem is volt feladata. Csakhogy az általa képzett faragászok fenn nem tarthatják magukat, mert nincs oly faiparunk, a mely munkájukat értékük szerint méltatná. A mi faragásainknak hiányzik a gyakorlat, de a mellett megbénítja őket a külföldi gépverseny.

Sok, temérdek sok baja van a mi faiparunknak. Nem sorolhatjuk fel azokat itt. De legnagyobb baja a faiparosok alacsony műveltségi fokában s abban rejlik, hogy ők jó munkások ugyan, de nem szakemberek a szó szorosabb értelmében.

Miben áll e baj? Társadalmunk előítéleteiben. — Évtizedeken át az iparos lenézve volt a társadalom többi osztálya által. E megkülönböztetés eredményezte azután azt, hogy csak valamire való szülő gyermekét csak tudósnak vagy hivatalnoknak nevelte. Iparos nem akart lenni senki. Innen van, hogy egyrészt primitív az iparunk, másrészt a tudományos pályák tultömvék. Innen van, hogy míg egy alig 500 firttal dotált irnoki állomásra akár kétszáz pályázó is van: addig messze vidékeket bejárhatunk, míg a kor fokozottabb igényeinek megfelelő iparost találunk.

Társadalmunk ezen félszégességének meg kell szűnnie. Az iparos ma ép oly közbeesülésben áll, mint akár az orvos, ügyvéd vagy hivatalnok. Nem szégyen iparosnak lenni. Sőt ellenkezőleg, mi érdemül tudjuk be az iparosnak, ha a kor színvonalán áll. — Az iparé a jövő. Csak ha sikerül nagy ipart teremtenünk, akkor lesz hazánk boldog s vagyonilag független.

Ezt előmozdítani van hivatva a mi középipariskolánk. Ezt el is fogja érni a jelen ki-

tűnő vezetése mellett, ha hogy a közönség körében kellő méltatásra talál. Csak a kezdet nehéz s ez iskolának ugyan küzdenie kell a társadalom félszégességei ellen.

Különösen fontos ez iskola a székelységre nézve, mely könnyű szerrel nevelheti itt ifjait. Van konviktus is, hol olcsó, csaknem ingyen ellátásban részesülnek az ifjak. Csak vegyék igénybe. Tegye félre a szülő aggodalmait, — szánja reá magát, hogy fiából iparost nevel, s legyen meggyőződve, hogy gyermeke számára a legbiztosabb jövőnek vetette meg alapját. Nincs pálya, mely annyira biztos volna, mint az iparosé. Mindenütt a föld kerekéségén otthon van. Sok vidék boldognak érezné magát, ha ily ipariskolával birna. Nekünk is meg kell mutatnunk, hogy teljesen méltatjuk azt s tisztában vagyunk azzal, hogy ez iskola hivatva van faiparunknak új irányt adni.

Szombaton ez iskola újból a nyilvánosság elé lép, midőn féléves vizsgáját tartja. — Meglátjuk majd, minő érdekekkel viseltetik iránta a közönség!

Belföld.

Brassó, január 27. (Tisza Kálmán mint pénzügyminiszter.) A »Magyar Pénzügy« című tekintélyes szaklap utolsó száma következő érdekes közleményt hozta, melyet csakis különösségénél fogva, mint felmerült verziót reprodukálunk, megjegyezvén azonban, hogy illetékes helyen erről mit sem tudnak. — Az érdekes közlemény így hangzik:

Parlamenti körökből kaptuk a következő sorokat, melyekért ha nem vállalunk is felelősséget, érdekességüknel fogva azonban közöljük úgy, a hogy kaptuk: Nem tudjuk, de szeretnők tudni, hogy Szapáry bensejében miként itéli meg a költségvetést, ha olyankor készül megválni tárczájától, mikor egy hatalmas pénzügyi művelet végrehajtása van előkészületben és azonkívül, mint hétfői beszédéből kivehető volt — a valuta szabályozása is rövid idő alatt napirendre fog kerülni. A nagy pénzügyi művelet persze még halasztást szenved. A béke talán fenn fog tartatni, a politikai helyzet is idővel tisztázódni fog, de kérdés: képes lesz-e a közönség szabadulni az aggodalmaktól, melyek most fogva tartják. A ki ma járadékot elad, mert tart a háborútól, holnap nem igen fog hallgatni konverzió-tervekre, melyek csak a pénzszerzés új formái. Hansemann báró, ki az új magyar konverzió tervezetét is készítette, mint annak idejében a 6%-os

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Carte blanche.

Elbeszélés: Harmath Lujzától.
(Folytatás.)

A leány az ifju felé nyújtotta remegő kezét s amaz alig érintette ajkaival.

Felállt helyéről, párszor körüljárt a szobában s mintha a lefolyt jelenet csak álom lett volna, teljesen uralkodva érzelmein, hidegen szólt:

— Szükségük volt reám, eljöttem s kész vagyok az ügyek rendezését elvállalni; remélem, a nagyobb rész megmenthető lesz. Legyenek meggyőződve, hogy mindent elkövetek érdekükben. Szabad lesz a nénit fölkeresnem?

Olga képtelen a szólásra csak fejével intett beléegyezőleg.

S midőn az ifju kilépett az ajtón, hogy nénjét keresse fel, a büszke, irigylet leány majdnem ájtultan a szenvedéstől hanyatlott hátra székében.

Teljesen megsemmisültnék érezte magát s végtelen szomorú gondolatok röpkedtek körül; valóságos Schopenhaueri eszmék. Tehát a boldogság csakugyan álomkép, melyet a felébredés eloszlat; az egész élet kín, nyomor, szenvedés.

A lefolyt jelenet után szüksége volt Olgának magányra s csupán az ebédnél találkozott össze ismét Elemérrel.

Az ifju, az egész társaságon uralkodó borus hangulatot enyhítendő, gyermekkoráról beszélt s általánosságban a gyermekkor boldogságáról.

— Csakis a gyermek lehet boldog, — szólt közbe Olga — ha boldogságnak nevezhető az az állapot, midőn érzelmek, vágyak, cél nélkül él az ember!

— Akkor a boldogság épen az alvó lélek öntudatlanságában rejlik és ez az, a mi oly rendkívül bájosá teszi. A gyermek öröme májusi nap, mely mindent ígér; a való boldogságot az idő adja meg, midőn a célhoz vezet az embert.

— Csakhogy kevés ember mondhatja el magáról, hogy ezt elérte!

Elemér ajkán elhalt a büszke felelet, hogy a k küzdeni bir, okvetlen célhoz érend; hisz önmaga példa rá, hogy elégszer hasztalan. Lehagoltan felelte rá, hogy:

— Igaz!

Elhallgatott a társalgás s szó nélkül költötték el ebédjüket. Elemér mindegyre Olgára tekintett s mind nagyobb megdöbbenéssel vette észre a nagy változást, mely most a teljes világításban még inkább feltűnt.

— Jól tennék — szólt, megszakítva a csendet, — ha télire a városba költöznének. Mily mozgalmas élet uralkodik ott, annyi szórakozás mindenfelé! ott a feledés is könnyebben megy.

— Én gyűlölöm a nagyvárosi életet! — szólt hirtelen Olga.

Elemér [Mártonfalvynéra tekintett s lehangoltan folytatta:

— Szívesen vállalkoztam volna a kalauz szerepére, de ha gyűlöli azt az életet . . .

Olga restelte elhírtelenkedett válaszát; hisz a gyűlölet csak a perczeben született lelkében, midőn az ifju azt nyilvánította ki, hogy „ott a feledés is könnyebben megy.“

— Igaz, — folytatta Elemér — hogy a nagyvárosi életnek is, mint mindennek, két oldala van: fény és árny. Szép, fényes, bódító minden, de az emberek százezrei közt nincs egy igaz barátunk, — mert oly közel s mégis távol egymástól ugyszólva a felszínen uszunk, mindenik önön érdekét űzi s az egyik sülyedése rendesen lépcső a másik emelkedéséhez. A család nem szentély, a becsület nem feltett kincs, az enyém—tiéd nem szentesített dogma, melyet a társadalmi törvények védenek; a külszin csupa káprázat s a vandalizmus egész sorozata szemünk előtt játszódik le. Kivételek azonban még, hála Istennek, vannak s e fekete színeket nem kell mint általános szabályt felállítanunk; ellensúlyozzák a folytonos élvezetek, a zaj, kábulat, a fény. Szellemi óriások megtanítanak az embert csodálni; a teremtő, a csodákat művelő agy itt állítja fel fényes oltárait s azt ész, a szem néha kifárad a szellemóriások bámulatában. Az eessel, véső, toll itt tartja királyi birodalmát.

aranyjáradékát, jelentékeny és éleseszü bankár, de ő is tévedett már egyszer, mikor az orosz államadósságok kamatleszállítását tervezte. Az időknek lényegesen javulniok kell, hogy a nagy magyar kölcsön véglegesen napirendre legyen tehető és akkor is Szapáry gróf utódjának még nehéz feladata lesz. A szabad-
elvű párt köreiben azt beszélük, hogy Tisza Kálmán szándékozik ideiglenesen átvenni a pénzügyminiszteri tárczát. E lépése által lényegesen megszilárdítaná a bizalmat a magyar pénzügyek iránt, mert ez a tény azt dokumentálná, hogy a miniszterelnök a szükséges költségvetési reformot tekintélyével és hatalmas politikai befolyásával akarja képviselni. Jobb pénzügyminisztert Tisza alig találhatna, mint maga-magát és ha e hír megvalósul, képes lesz a hitet Magyarország pénzügyi jövője iránt megszilárdítani és az ország hitelét emelni.

Brassó, jan. 28. (Országgyűlés.) A képviselőház befejezte a költségvetési vitát. 23-án beszéltek még Matkovits, Zimándy s Irányi ellene, Busbach s Láng Lajos mellette. 25-én a legérdekesebb szónok Dimitrijevic nemzetiségi volt, a ki kikelt a jelenlegi parlamentarizmus ellen, abnormis állapotnak tartva azt, hogy 6 millio magyar uralkodjék 10 millio nem magyar fölött. Azután következtek a zárbeszédok, melyek után megejtetett a szavazás és e szerint a költségvetési javaslat nagy többséggel elfogadlatott a részletes tárgyalás alapjául.

Brassó, jan. 28. (Román nagykövet) Báró Mayr romániai osztrák-magyar nagykövet visszahivatott állásáról s helyébe Horvátovics londoni követségi tanácsos megy. Mayr bárót utolsó fogadtatása alkalmával Károly román király a koronarend nagykeresztjével tüntette ki.

K ü l f ö l d.

Brassó, január 27-án. Nyugtalanító hírek érkeznek Kelet felől. A bolgár emigránsok, vagy jobban mondva muszka bérenczek kezdenek újból mozogni, a mi a bolgár kormányt erősebb eljárásra indítja. Másrészt kedvező a kilátás Oroszország azon kezdeményezése által, hogy a hatalmak beható eszmecsere tárgyává tegyék a bolgár kérdést. Csak a tárgyalandó kérdések sorrendje vitás még.

Oroszország első lépésnek tartja a kormány lemondását, — Anglia ellenben a fejedelem választást. Hihető azonban, hogy e tekintetben is sikerül modus vivendit találni.

Zankoff hazatérőben Konstantinápolyból mindenütt kedvezőtlenül fogadtatott. Feltételeit ujabban következőkben adta be a kormánynak: a kormányzóság megszüntetendő; a kül- s belügyi tárczák vezetésével Zankoff pártiak bizandók meg; Kaulbars hadügyminiszterré nevezendő ki; a Battenberg herceg elleni merénylet visszahelyezendő előbbi állásaikba s a hadsereg hazabocsátandó.

A viszony Német- és Franciaország között barátságos ugyan, már t. i. diplomáciai tekintetben, mindazonáltal háború eshetősége még korántsem tekinthető kizártnak. — Németországban legközelebb betiltják a lókvitelt.

s a magasztos érzelem, a fenkölt gondolkodás néha összekavarodik az út porával, az idealizmus a modern társadalom kloakáival. . . . Távolról optikai csalódás: csak a fényt látjuk; benne élve, minden erőnket fel kell használnunk, hogy a sártól megóvjuk magunkat.

Olga elfojtott lélegzettel hallgatta az ifjút s érdeklődve kérdezte véleményét a falusi életéről.

— Egyszerűségében viseli a költészet vonzó báját. Itt a fenséges, mesterkéetlen természet pótol mindent s az emberi kedély nyílt őszinteségében találjuk az életet vonzónak.

— Én úgy hiszem, itt mégis jobb az élet. Cél nélkül küzdeni az árral hasztalan kísérlet; könnyen elsodorja.

— Azaz, hogy az élet alapjában véve mindenütt egyforma. Az egyéniségtől függ, hogy a fény és zajban, vagy itt a csöndes idyllben feltalálja üdvét . . .

— Ha egyáltalában feltalálható!

Olyan mélabusan, annyi pesszimizmussal mondta Olga e szavakat, hogy az ifjú megdöbbenve tekintett reá. Ma már másodszor hall ilyen sötét világnézetet tőle, ki eddig csupán az élet virágait ismerte. Nyomatékkal felelt:

— Fel! higgye meg, édes Olga: fel! Csak kesresnünk kell és megtaláljuk.

(Vége következik.)

Városi ügyek.

Brassó város vagyonkezelése 1885-ben.

Az alábbiakban adjuk Brassó város 1885. évi zárszámadásának részletes eredményét, illetőleg kimutatását annak, hol történtek túlköltekezések s hol megtakarítások.

Érdekes ez, hogy legalább tiszta képünk legyen költségvetésünk reális volta felől. Az előirányzatot nem közöljük, hanem csak a tényleges eredményt.

Bevételek: Uradalomban lévő földek jövedelme: *kevesebb* 2909 frt; malmok s malomregalé jövedelme az uradalomban: *kevesebb* 5874 frt; városi malmok jövedelme: *kevesebb* 1432 frt; városi földek jövedelme: *kevesebb* 763 frt; városi épületek jövedelme: *kevesebb* 860 frt; városi kocsmák jövedelme: *kevesebb* 3600 frt; városi erdők jövedelme: *kevesebb* 500 frt (összes jövedelem 906 frt 81 kr); Zajzon fürdő jövedelme: *több* 259 frt; szesz italok utáni accis: *kevesebb* 8770 frt; legeltetési díjak: *kevesebb* 379 frt; mérleg: *kevesebb* 30 frt; baromvásárdijak *kevesebb* 79 frt; vágóhid-díjak: *több* 310 frt; katonabeszállásolás visszatérítése: *több* 10.000 frt (a kamatok előre kifizettek a városnak egyszerre); tulajdonjogelismerési díjak: *kevesebb* 26 frt; mezőbirtokosok járulékaik örzési költséghez: *kevesebb* 81 frt visszatérítés a szegényházi ápolásért: *több* 599 frt; utmunkaváltság: *több* 1000 frt; a nyilvános magánadósságok kamatai: *kevesebb* 120 frt; egyéb kamatok: *több* 290 frt; ház-s földadó visszatérítés: *több* 55 frt, perköltségek: *kevesebb* 179 frt, tényleges hátralekók: *több* 93 forint, eladott törzsvagyonból: *kevesebb* 415 frt, adóbehajtási díjak: *kevesebb* 364 frt, nyugdíjjárulékok a kerületi tisztviselői alaphól: *több* 41 frt, tolonczolási költség visszatérítése: *több* 46 frt, előre nem látott bevételek: *több* 10.000 frt, visszatérített s elszámolt előlegek: *kevesebb* 5916 frt, újból felvett adósságok: *kevesebb* 500 frt, hétfalusi erdőkezelési bizottság visszatérítése: *kevesebb* 14.500 frt, (hátralek 36.000 frt) s községi pótdadók: *több* 258 frt.

Kiadások: Tanácsi tisztviselők: *kevesebb* 424 frt, árvaszéki tisztviselők: *kevesebb* 19 frt, kapitány-sági tisztviselők: *kevesebb* 738 frt, adóhivatali tisztviselők: *kevesebb* 216 frt, építészeti hivatal: *több* 221 frt gazdasági hivatal: *több* 100 frt, városi zenekar: *kevesebb* 200 frt, vágóhid személyzet: *kevesebb* 280 frt, szolgál ruházása: *több* 1127 frt (2 évre ruháztat-tak), nyugdíjak: *kevesebb* 2586 frt, jutalmazások stb. *több* 264 frt, bérlet hivatali helyiségek számára: *kevesebb* 3086 frt, utazási díjak: *kevesebb* 693 frt perköltségek: *kevesebb* 3185 frt, (a város csak 414 frt 67 kr-ra perelt 1885-ben), adóösszeírás: *több* 46 frt, adók, illetek stb.: *több* 7611 frt, biztosítási díjak: *kevesebb* 77 frt, városi fekvőségek jókarban tartása: *több* 1036 frt, sétaterek jókarban tartása: *több* 2036 frt, kövezet jókarban tartása: *kevesebb* 1557 frt (mert nem készült el az, a mi előirányozva volt), utcák, utak s hidak fenntartása: *több* 4037 frt, kutak s vízvezeték: *több* 184 frt, folyószabályozások s partvédés: *kevesebb* 421 frt, világítás: *több* 3 frt, városi tisztítás: *kevesebb* 251 frt, (meg is látszik a tisztaság!), ujonczozási költségek: *kevesebb* 6 frt, előfogatok: *kevesebb* 3085 frt, erdőkezelés: semmi jövedelem s még 20.000 frt előleg, iskolák: *kevesebb* 4676 frt, egyházak: *kevesebb* 73 frt, brassói illetőségűek idegen ápolása: *kevesebb* 394 frt, Zajzon fürdő: *több* 2 frt, ápolási díjak a szegényházban: *kevesebb* 219 frt, hozzájárulás kórházhoz: *kevesebb* 329 forint, tűzoltók: *kevesebb* 20 frt; díjtalan fa szegényeknek: *kevesebb* 421 frt (éreztek is a szegény emberek!); Brassó város történetének megírása: *kevesebb* 600 frt (nem fizettetett ki semmi); hátralekók s bérletek: *kevesebb* 475 frt (annál több az adósság); kamatok: *kevesebb* 337 frt (kevesebbet fizettek ki); katonabeszállásolási költség: *több* 7249 frt; fa városi bérőknék: *kevesebb* 886 frt; előre nem látott kiadások: *több* 6381 frt; törzsvagyon szerzés: *több* 304 frt; hiányok: *kevesebb* 132 frt; kövezetvám s accis kezelési költségek: *több* 4012 frt; elszámolásra s visszatérítésre adott előlegek: *több* 1559 frt; város felmérés: *több* 165 frt.

Ez volna az 1885. évi zárszámadás eredménye, megjegyezvén, hogy a tanács előterjesztése megtakarítás gyanánt még mintegy 40,000 frtot tüntet fel előirányozott, de foganatba nem is vett munkálatokról szóló tételek czimén. A különféle megtakarítások a tisztviselőknél onnan vannak, hogy több állomás egy-egy időre betöltetlen hagyatott.

Érdekes azonban azt is tudni, hogy az egész 1885. évi költségvetésnek csupán 9 tétele egyezik meg a tényleges eredménnyel, míg a többi 103 tétel kisebb-nagyobb mértékben eltérő.

Erdély kereskedelme.

— Kivonat Báró Kemény Gábor nyílt leveléből az „Ifjú Erdély” szerkesztőjéhez.

Egy egészséges nemzeti élet folyamában épen úgy meg kell az egyensulynak lennie, mint az emberi test részei között. A természetes viszonyok között levő országban épen úgy kell lenni kereskedőnek, mint földmivesnek, kis és nagy iparosnak, kézművesnek állami s hatósági hivatalnoknak, katonának stb. Ha mindenik osztály helyesen, természetesen van kifejlődve, ha mindenik teljesíti a maga hivatását, egyik sem tulerős s másik igen erőtlén: a nemzeti élet akkor ép, akkor erős, akkor áldást adó és áldást biztosító.

Magyar kereskedő-osztályunk eddigelé vajmi csekély volt. Nem vádolok érte senkit, így hozta történetünk, így hozza multunk, így hozta a sors.

Sokszor hallottuk a tételt: Magyarországon kívül nincs élet és sokszor hallottuk azt, hogy: Hazánk tejjel-mézszel folyó Kanaán.

Mindkettőben van sok igaz, mindkettőből e hazaszeretel melege sugárzik és mindenesetre áll az, hogy „a nagy világon e kívül nincsen számodra hely”, — de mindkettőből az öndicsőítés káros tulzása kiált ki.

Tengerünk csak egy kis folt, országunknak messze kinyúló és igen nehezen hozzáférhető tagján át. Nagy vizünk csak egy; de ez ősz Dunát is sziklanyakasztó zárja el a külföldtől, illetőleg a tenger felől, mint a halászásra használt kormorán nyakát a karika.

Ezekben már meg van hazánk térrajzi fekvésének közgazdasági bírálata. Mert hiszen hogyan fejlődhetett volna régebben hajózás nélkül jelentékeny kereskedés?

A kereskedés hiával: hogyan fejlődhetett volna jelentékenyebb ipar? Ipar és kereskedés nélkül pedig turhatjuk a földet mi földmivelők, szorgalmukban; a végén lehet bőven mit együnk és mit igyunk, de szegények leszünk pénzben, az ország a civilizált világ művelt országainak társaságából kimarad.

Értékes tárgyakat is viszonyosan nem igen nagy mennyiségben karavánok is elszállítanak. Példákat mutatnak rá a nagy városok: Nisni-Novgorodon, Timbuktuban és másutt.

Theát, selyem-kelméket, drága szőnyeget és prémnek való bőroket, fegyvereket, arany- és ezüst tárgyakat, különböző csecse-becséket, elefánt-csontot, strucz-tollat, Afrikában a becses üveggyöngyöket stb., de vajjon lehetne-e ezzel egy nagyobb szabású köszén, nyersavas, vagy bárcsak gabona-forgalmat fenntartani?

Pár száz forint értékűnek, vagy még drágábbnak kell lenni métermázsánként, azon tárgyaknak, melyeket messze földre érdemes lehet vinni teveháton, ló- vagy ökörszekeren; már pedig gabonánk métermázsánként 8—10 frtot ér, ha csakugyan megérne annyit; a köszén, tűzifa pedig vasuti állomáson métermázsánként talán 35—50 krt, — gyakran kevesebbet.

Elméletileg reájöhetünk tehát, hogy régebben continentalis országban, melynek tehát nincs tengere és véletlenül nincsenek igazi nagy folyamai, nagy kereskedés nem lehetett.

Hogyan állott a dolog ténylegesen Erdélyben? Mit tanít a történet és mit mond az idősebb emberek emlékezete?

Erdélyben fel a római időkig kimutathatólag volt bányászat. Ennek két főágzata volt: a sóbányászat és a nemes érczek bányászata.

A só már a XV-ik száz végétől kezdve monopoliumot képezett. a rendes kereskedés és ipar kere-tén kívül állott.

Az arany és ezüst bányászat, a mely régebben a meddig még nem volt annyi belőle a világon mint már most és a mig nem volt papiros pénz, sokkal fontosabb volt, mint az ujab időkben, szintén nem állott rendelkezésre a földtulajdonosnak és a nyert arany, ezüst nem a bányásznak.

Az eredmény az lett, hogy nem fejlődhetett ki kellőleg és az erdélyi nemesércz-bányákat csak most kezdik egy pár ponton, nagyobb szabásulag művelni.

A bányászatnak ez idő szerint legfontosabb ágazatai a vasbányászat és köszénbányászat régebben csekély jelentőséggel bírtak, vagy egészen ismeretlenek voltak.

Bányásztak vasat, az igaz, Vajda-Hunyad körül, meg Torockón, meg a székelyföldön, de ez tisztán csak a csekély helyi fogyasztás kielégítésére szolgált. A köszénét egyáltalán nem bányászták. Az ötvenes évek elején, hogy lássak erdélyi köszénét, egy utat tettem a Zsil völgyébe és ott láttam is kopaszon álló, használatlan köszénréteget, az akkor még hozzáférhetlen vadonban.

(Vége következik.)

Jelentés a „Brassói kereskedelmi és ipar-egyesület“ 1886. évi működéséről.

(Folytatás.)

Ujabbán pedig — értesülvén arról, hogy tengerentuli tartományokkal nagyobb összeköttetéseket lehetne létesíteni szalmapapírra, ez irányban is közreműködünk, különös súlyt fektetve első sorban a Fiumeig való szállítás díjának tetemes leszállítására. Ez irányban előterjesztést is tettünk közlekedési miniszter urhoz s tekintve azon rendkívüli készséget, — melylyel ő méltósága minden ügyünket felkarolta, reméljük, hogy ezen lépésünknek is megleend az eredménye. Különben azonban sikerült a szalmapapír számára is a hazai piacon üzletet kötni, melyek azonban a szállítási díjtételek leszállításától vannak feltételezve.

A harisnyaszövők érdekei sem kerültek el figyelmünk. Összeállítottunk mintagyűjteményeket, szétküldöttük azokat különféle helyekre, nevezetesen a Bánságba s a dunántúli vidékekre, a honnan azonban a minták mindez ideig vissza nem érkeztek. — Csak annyit tudunk róluk, hogy a minőség és árak kielégítőek, — csakhogy ezen áru készítését is az ottani viselethez képest kell módosítani. Hogy ez megtörténhessék, már intézkedtünk az iránt is, hogy onnan mintákat kapjunk, melyeket ki fogunk adni az illető iparosoknak.

A kalaposok számára csak kisebb jelentőségű üzleteket köthettünk, minthogy a nálunk készülő kalapok csak közönséges durva munkák, a minőt országsszerte előállítanak, míg a finom kalapok előállítása itt alig honosítható meg.

Kísérleteket tettünk ezekkel is, de az eredmény nem volt kielégítő.

A tulipántos ládák számára is sikerült piacot szerezni, nevezetesen Horváth- és Tótországban és a Bánságban. Csakhogy itt is akadályul szolgál a szállítási díj, mely, tekintve ezen áru rendkívüli olcsó voltát, túl magas. Ezen baj orvoslására, illetőleg akadály elhárítására is megtettük a szükséges lépéseket úgy közlekedési-, mint kereskedelmi miniszter ur ő excellenciájánál, még pedig kellő eredménnyel.

Összิปarunk előmozdítására különösen két irányban működünk közre s szerencsére sikeresen.

Mikor a vámbáboru kitört, egyletünk volt az első, mely a helyzetet teljesen felölelő előterjesztést tett közlekedési miniszter ur ő nagyméltóságához, kérvén a nyerstermékek ide s az iparcikkeknek innen való elszállítására messzemenő szállítási kedvezményeket. Ez ügyben különben többszöri előterjesztéssel éltünk s valóban sikerült is messzemenő kedvezményeket nyerni.

Ezenkívül gyakrabban kellett egyes iparcikknek számára külön kivételes kedvezményekért folyamodnunk, minek csaknem mindannyiszor meg volt a kívánt eredménye. Így sikerült többek között a deszkák s parquették szállítására Fiumeig s Szerbiába tetemes kedvezményt nyerni; az épületkövek számára — melyeket Brassó- s Fogaras-megyebeli kőbányatulajdonosok Budapestre akarnak szállítani — sikerült 50% leszállítást nyerni s ennek következtében már a tavasszal a kövek szállítása Budapestre meg fog kezdődni.

Sajnos tapasztalat azonban, hogy a szállítási kedvezményeket a kisiparos a legtöbb esetben nem veheti igénybe s ezen kedvezmények reá nézve nem léteznek. Ezen anomálián segítettő, választmányunk oly módról gondoskodott, mely mellett a kormány ezen jótéteményét a kisiparos is igénybe veheti. — Módját találtuk annak, hogy lehetőleg gyűjtőkocsik rendeztessenek. E célból külön egyleti szállítót választottunk magunknak, a ki a szállítás körüli munkát úgy tagok, mint nemtagok számára díjmentesen végzi s ez Zikéli Henrik, jó hírnévnek örvendő helybeli szállító.

A másik irány, melyben összิปarunkon segíteni kívántunk, nem kevesebb sikert mutatott fel.

Egyrészt megkerestük az összes kereskedelmi és iparkamarákat, iparunknak területükön leendő terjesztésére s általában felkarolására. A legtöbb kamarától beérkezett már a kedvező válasz és ezek számára már össze is állítottak, részben pedig most állítatnak össze a kívánt mintagyűjtemények.

Sokkal fontosabb azonban ennél, hogy a brassói ipar számára minden nagyobb városban ügynökségek állíttassanak fel. Ettől remélünk legtöbbet. Bizonyára raktárak felállítása volna a legegyszerűbb s leginkább célra vezető mód. Ezt azonban üzleti világunk korlátolt anyagi ereje nem engedi. Ezért tehát legalább mozgékony ügynököket kell minden nagyobb városban felállítanunk. Az ügynökségek felállítása nem oly csekély dolog, mint első tekintetre látszik. Nem elég azt az egyleti irodából intézni, arra személyes

érintkezés kell. És egyletünk megtette ezt is. A titkár személyesen utazott minden díj vagy jutalom, valamint az egylet megterhelhetése nélkül. Az ügynökségek felállítása illetőleg teljes szervezése már legközelebb meg is történik s ez ideig huszonöt ily képviselőt állítottunk már a nagyobb városokban, melyekkel az egyezségek már legközelebb véglegesen megkötöttek.

(Folytatása következik.)

Küküllőmegyék rovata.

Nyilvános köszönet a segesvári ev. ref. templom és paplak járára befolyt kegyes adományokért.
(Tizennegyedik közlemény.)

Vay István szolgabíró 1746. sz. ivén: Nyir-Bátor város 2 frt, Korondi Péter 50 kr, Sztmár István 40 kr, Mándel Izrael 30 kr, Sándor Albert, Dénes Ignác 20—20 kr, Erdélyi György, Kardos József 10—10 kr. — Horseczki Sándor segesvári vasuti főmérnök adományozott 2 frt. — Kis Lajos körtefai ref. lelkész 235. sz. ivén: Kis Lajos 31 kr, a körtefai ref. egyház 1 frt, apróbb adományokból 64 kr. — Kis Károly agyagfalvi ref. lelkész 327. sz. ivén: Kis Károly 1 frt, Kovács Mihály 50 kr, Hegyi Zsigmond 25 kr. — Muttányánszki Ádám 1978. sz. ivén: Muttányánszki Ádám, Márton Ferencz, Végh József 1—1 frt. — Bod Sándor ref. lelkész 245. sz. ivén: a vajda szentiváni ref. egyház 1 frt, Bod Sándor 30 kr, Szabó István 20 kr, Menyhárt Mihály, Szabó András 10—10 kr. — A 222. sz. ivén: Br. Kemény György 2 frt. — Gál Sámuel ref. lelkész 54. sz. ivén: Gál Sámuel, Brosz Gyula, Biktalvi Béni, Butay László 50—50 kr, Rupert Károly 20 kr. — Bán István Segesvárról 10 frt. — Az 1887. sz. ivén: Mikó Bálint csikmegyei főispán 2 frt. — Somosy Miklós rekási kir. ispán gyűjtése 21 frt 50 kr. — Az 1499. sz. ivén: Zathureczki Gyula Baróthról 3 frt. — Maros-megyei főjegyző Dózsa Elek az alsó-marosi járásból pótlólag beküldött 1 frt 47 krt. — Dr. Szücs Andor sz.-fehérvári aljegyző 920. sz. ivén: Szücs Lázár, Szücs Andor 1—1 frt. — Solymosi Endre sz.-udvarhelyi ref. tanár 481. sz. ivén: Bodor Pál, Solymosi János gyógyszerész, Solymosi Endre, Pál Adolf, Gönczi Lajos, Félégyházi Antal 1—1 frt. — A 360. sz. ivén: a kis-solymosi ref. egyh., Kovács Gyula 50—50 kr. — A 259. sz. ivén: Orbán Elek segesi ref. lelkész 1 frt. — Bathó Bálint kir. tanácsos 1088. sz. ivén: Bathó Bálint 5 frt, Kolhanyi Zsigmondné 1 frt, apróbb adományok 1 frt 45 kr. — Jakó Dénes halomgyi tanító 2 frt. — Maros-megyei alispán Sándor László a régi alsó járásból ujabbán beküldött 5 frt 40 krt. — Tóth Ferencz deregnyői ref. lelkész 714. sz. ivén: az ev. ref. egyház 1 frt, Tóth Ferencz 20 kr, Lányai Gábor 1 frt. — Balthes Frigyes köhalmi szolgabíró 664. és 665. sz. ivén: Balthes Frigyes, Boér Miklós, Szarka Elek, Vén András, Mártini Adolf 1—1 frt; Gagy Dénes, Bokor András Gyertyánosi, Flagner Frigyes, Cziekes F., Nagy Pál kjegyző 50—50 kr; Florián, Sigisoriu, Fintha Sándor, Boér Frigyes, Hirschfeld József, Magó István, Freidmann Áron, Pista András, Kirner, Lotz, B., Müller 20—20 kr. — Lendvay Sándor bolya berethalmi 668. sz. ivén: Fábrítus Vilmos, Strasser Simon, Lendvay Sándor 1—1 frt, Volfrán József, Trencsáni, Huszár Lajos, Marselek Béla 50—50 kr. — Szoboszlai Károly n.-küküllőmegyei alispán a szentágotai járásból gyűjtött 100 frt. — Szombathelyi Győző komárommegyei alispán 1902. sz. ivén gyűjtött 9 frt 75 krt. — Gyárfás Károly hosszuaszoói főszolgabíró 497. sz. ivén: Albert Elek, Zsidve község, zsidvei luth. egyház, Wellman Adolf, Közseg, Thuróczi Kálmán, Gyárfás Károly 1—1 frt; Wachsmann Mihály, Johán Ludwig, Mága János, Idu Basileiu, Komán Mihaila, Szöcs János, Béni József, 50—50 kr; Biris Tódor 20 kr, Oáncza Nikulai 10 kr. — Gyárfás Ferencz dévai törvényszéki bíró 1553. sz. ivén: Báró Bornemisza Tivadar, Krasznai, Bárdosi György, Benedikty Lajos, ifj. Binder Géza, Márkoly László, Benedikty József, Gyárfás Ferencz 1—1 frt.

Összesen 227 frt 37 kr

A XIII. első közlemény összege . 1644 frt 88 kr

Főösszeg 1872 frt 25 kr.

Midőn a kimutatott összegeknek átvételét ezenel nyugtatványozni szerencsém van, nem mulaszthatom el a szíves gyűjtő és adakozó uraknak az egyházközség nevében meleg köszönetet mondani.

Segesvár, 1887. január 14 én

Szilágyi Márton.
egyházközségi pénztárnok.

Ifju Erdély.

A kolozsvári „kereskedők s kereskedő ifjak társulata“ által kiadott s erdélyrészi kulturegyletünk fadaradhatatlan titkára, erdélyrészi magyarságunknak személyes érdemei után egyik legkiválóbb tagja

Sándor József által szerkesztett „Ifju! Erdély“ című kereskedelmi lap első száma megjelent.

A czimirat Kossuth Lajos tollvonása, tehát nemcsak érdekel, hanem kegyelettel is veszszük e lapot kezeinkbe.

A lap élén báró Kemény Gábor nyílt levele van a szerkesztőhöz, melyből érdekességénél fogva adunk mi is kivonatot.

Az „Ifju Erdély“ első száma nem szorul dicséretre. A ki azt végig olvassa, csak egyet fog sajnálni, t. i., miért nem jelenik meg e lap gyakrabban, hogy így annál sürűbben volna alkalma az olvasónak, gyönyörködni tartalmában.

Az első szám tartalma különben következő: Br. Kemény Gábor nyílt levele az „Ifju Erdély“ szerkesztőjéhez; Go a head! Hegedűs Sándor ország-képviselőtől; Czímünk-czélunk — Sándor Józseftől; Egyik főpiacunk: Bukovina s Moldova — Binder Lajostól; Kereskedelmünk a székely szövőipar vergődésének okai — Egy székely asszonytól; A brassói kereskedelmi és iparegyesületből — Szerényi Józseftől; Congressus Kolozsvárt, Társulati élet, Tárca, Ifju Erdély (Költemény) — Hegedűs Istvántól; Előre! — dr. Haller Károlytól; Nagykereskedők életszabályai — dr. Felméri Lajostól; Kiadó szava, Hírek s Hirdetések.

Ez a változatos tartalma a másfél ivre terjedő, nemcsak tartalomban dus, hanem külső kiállításra nézve is csinos lapnak, melynek ára évenként soroslási értesítő-meléklettel együtt csak 2 frt.

Valóban, bámulatos aránytalanság van az előfizetési díj csekély volta s azon szolgálatok nagysága között, melyeket az „Ifju Erdély“ ezen hazarészünknek, a hazai iparnak fog tenni.

Valóban bámulatra méltó áldozatkészség kell ahhoz, hogy valaki, — mint Sándor József — ily terhes munkát teljesen díjtalanul elvállaljon.

Bárha az ő nemes példája lelkesitené érdekelt köreinket arra, hogy e lap köré csoportosuljanak, ennek oszlopokat emeljenek, mert az az oszlop, melyet az „Ifju Erdélynek“ építenek, az csakugyan az ifju Erdély öregbítésére fog szolgálni.

A ki az „Ifju Erdély“ első számát meg akarja tekinteni, forduljon szerkesztőségünkhez, szívesen szolgálunk vele. Ugyanitt előfizetni is lehet reá.

Helyi és vidéki hírek.

Kereskedelmi muzeum. Az országos kereskedelmi muzeum képviselőjévé a brassói kereskedelmi és iparkamara területére Jikelius Jenő segéd titkár bízott meg.

Fáklyászenét rendez a helybeli róm. kath. főgymnasium ifjusága pénteken este Vargyasi Ferencz főgymnasiumi igazgató tiszteletére szombati nevenapja alkalmából.

Iskolai vizsgálat. A helybeli középiskokán az idei félévi vizsgálatok szombaton d. e. s d. u. fognak az iskola helyiségében megtartatni.

Előmunkálati engedély. A közlekedési miniszter gróf Nemes János hidvégi nagybirtokosnak előmunkálati engedélyt adott egy évre a m. kir. államvasutak tövis-predeáli vonalának 286. őrházától kiágazólag Brassó városon át Hosszufaluig s Brassó várostól a m. kir. államvasutak ottani indóházáig vezetendő gőzmozdonyu közuti vasútvonalra, valamint a tervezett volkány-zernest-brassói vasútból Keresztényfalvánál kiágazó és a volkányi kőszénbányához vezetendő helyi érdekű szárnyvasútra.

Székely kiállítás. Az E. M. K. E. f. év nyarán S.-Szentgyörgyön tartja évi közgyűlését. Ez alkalommal az írók- és művészek társasága nagy kirándulást rendez Erdélybe, mely aként készítették elő, hogy a társaság Szeben, Segesvár, Brassó városokban az ottani ipar és kereskedelem, valamint a helyi élet megismerése végett egy-egy napig fog időzni, honnan végül Seps-Szentgyörgyön lesz a végmegállás. Itt fog összejönni a közgyűlésre az erdélyi közönség, valamint a királyháigónteli nagyszámú tag. A székely ipar, kereskedelem és mezőgazdaság bemutatása végett, ekkor nagy székely kiállítást fog rendezni az E. M. K. E. kezdeményezésére a háromszék-megyei főkegyelet, szövetkező a Csik-Udvarhely, és Maros-Torda megyei főkegyelletekkel.

Franciaia tőke erdélyi iparban. Első kutforrásból ír az „Ifju Erdély“, hogy francia előkelő gyárosok az E. . . . de Paris bank révén 3 millió frank tőkével nagy posztógyárat szándékoznak országgrészünkben létesíteni. A kormánynál már meg is tétettek a szükséges lépések. A gyár helyeül a következő három pont valamelyike lett kiszemelve: Kolozsvár vidéke (Monostor vagy Gyalu), Szász-Régen vidéke, Fogaras-megye.

Vándorló áruminta. Az „Erdélyrészi Magyar Központu Școală - BCU Cluj-Napoca.

művelődési Egyesület. ártírt a sepsi-szent-györgyi első székely szövödéhez, hogy állítson össze készítményeiből egy rend teljes kelengyét s pedig olyképen, hogy egyes darabok háromfajta minőséget, háromfajta árt tüntessenek föl. Egy közepet, egy jutányosabbat s egy legfinomabbat. Az egyesület a kelengyét költségén fogja az ország nagyobb városaiba kiállítás s megrendelések fölvétele végett oly kereskedőkhöz sorba küldeni, kik Erdély nemzeti ügye iránt hazafiasabb készséget tanusítottak.

Közigazdaság.

A »New-York« életbiztosító-társaság, mely Európa minden fővárosában állított fiókot, a magyar kir. kereskedelmi törzényszék által czégét bejegyeztetvén, Magyarországra is áttette működése hatáskörét. Budapesten állított fel egy központi igazgatóság, mely Magyarországra s az egész keletre kiterjeszti hatáskörét. A New-York 1843-ban, államának külön törvényhozási intézkedése által alapított. A társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek tehát más érdekei, mint a biztosítottakéi. Igazgatótanács által igazgattatik, melynek tagjait maguk a biztosítottak választották, kik között New-York pénzügyi és kereskedői notabilitása vannak; 41 év óta folytonosan emelkedett, a mi legjobb bizonyítéka igazgatói eszélyességének és okosságának. Jövedelme ma 83 millió frank; teljesen realizált biztosítéki tőkéje 346 millió: az aktivum a passzivumot 1885. január 1-én 36 és fél millióval haladta meg.

Miután a társulatnak sohasem volt részvénytőkéje, miután biztosítéki tőkéje csupán a díjak folytonos befizetései által halmozódott fel, az a különbözet, mely részvénytársaságoknál a részvényeseket illetné meg, kizárólagosan a biztosítottak tulajdona. Ily módon a biztosítás, a helyett, hogy a biztosítók részére kizsákmányoltatnék, itt önköltségi értékben alkalmaztatik.

New-York állam biztosítási törvényei rendkívül szigorúak. Részletezik az elhelyezések természetét, meghatározzák a tartalékba helyezendő összegek magasságát és alávetik a társulatok a kormány különös és állandó ellenőrzésének, mely a világ egy államában sem létezik.

A társulat alapszabályaival kötelezi magát, hogy úgy számítja biztosítási tartalékát, mintha nem szabadna 4%-nál többet jövedelmeznie; ennek következtében jelenlegi tartaléka 17 és fél millióval meghaladja a törvény által követelt tartalékot.

A nyeresemények a biztosítási társulatoknál nem egyek, mint a biztosítottak díjai által előteremtett fölöslegek. Ha a halandóság, ha az elhelyezések kamatai, ha a kezelési költségek változhatatlan tényezők, vagy előre határozottan megállapíthatók lennének, úgy a díj matematikailag pontosan illeszthetnének a biztosítási költséghez és ebben az esetben nem volna fölösleg. De miután az ily szabadság lehetetlen, tekintve a számításba jövő elemek változandóságát, a társulatoknak nem marad egyéb hátra, mint hogy díjaikat elég magas tarifára alapítsák, hogy minden eshetőségnek biztosan elejét vegyék. Ebben nincsen semmi összeférhetlen oly kölcsönösségen alapuló társulatnál, a milyen a New-York, melynél az évi díjak minden fölöslege a biztosítottaké és osztalék czimén nekik juttatik; de egészen másként áll a dolog részvénytársaságoknál, hol a részvényesek megosztják ezt a fölösleget a biztosítottakkal, sőt a nagyobbik részt maguknak tartják meg.

A legutóbbi öt évben a biztosítottak közt kiosztott nyeresemények 52,143,822 frankra rugnak; az alapítás óta kiosztott összesen 143,558,149 frank.

Biztosítéki tőkéje 350.000.000 frank, 1885-ben a társaság 18,566 kötvényt állított ki, biztosítván 355.112.425 frankot. Alapítása óta 1885 ben 1886. jan. 1-ig a »New-York« 222,912 kötvényt állított ki, biztosítván 3,624.647.762 frankot. Évi díjakban be-

vett 746,373,352 frankot. — Kamatokban bevett 189.309.455 frankot. Szerződések esedékességeért fizetett 228.008,072 frkot. Nyereseményekért és vásárlásokért fizetett 223.687,453 frankot.

Több év óta az elhelyezett tőke kamata több mint elég volt a halálesetek fizetésére. E tény gyenge halandósági százalék mellett bizonyít és ama kiváló gondról tesz tanuságot, melylyel a társaság kockázata választásában eljár.

Nyílt tér.*)

Pischinger torta, (461) 13—20

mely királyné ő Felsége által legmagasabb elismeréssel lett kitüntette s melynek eddig még felül nem mult kitűnő volta világhírű lett, naponként frissen kapható: **Porr Emil** csemegeáru-kereskedésében **Brassóban**.

Főszékhelyi raktár: Pischinger Oszkár, Bécs, Brigittenau.

*) E rovat alatt megjelenteknek sem alakjáért, sem tartalmáért felelősséget nem vállal a szerk.

Brassai piaczi árfolyam

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. január hó 27-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.44 vétel	8.45 eladás
ezüstpénz à 20	8.40	8.42
Napoleon d'or (aranypénz)	9.97	9.99
Török líra	11.30	11.32
Arany	5.90	5.92
Orosz papírrubel	117.—	118.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 145.—1887.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-szebeni m. kir. orsz. tébolyda részére 1887 évben szükséges leltári tárgyak szállítása (3239 frt 15 kr értékben) 50 kros helyeggel s megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlat alapján, az intézeti gondnok irodájában folyó évi február hó 28-án délelőtti 10 órakor tartandó tárgyalás és a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium jóváhagyása után kiadatik. *Erdély határszéli iparosok vagy gyárosok által benyújtott ajánlatok* — egyéb ajánlatokhoz hasonló megbízhatóságuk esetében — *elsőbbiséggel fognak bírni*, habár ajánlataik a többiekkel szemben valamivel drágábbak lennének is.

Az árlejtési feltételek és kimutatás a »Budapesti Közlöny« f. évi 14. s következő számaiban egész terjedelmében megjelentek.

Nagy-Szeben, 1887. január 15.

A magy. kir. orsz. tébolyda igazgatósága.

Szám 2002.—1886. telekkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A közhalmi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy *Szamuilla György* hidegkuti lakos végrehajtónak hévizi *Gáspár Mihály* hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 20 frt 94 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a közhalmi kir. járásbíróság területén lévő Hévíz községben és határán fekvő, a hévizi 30. számú telekkönyvjében A + 607, 961, 1269. és 2064. helyrajzi számok alatt foglalt ingatlanokra az árverést 340 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi február hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor Hévíz község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-

pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kőhalom, 1886. november 27.

A kir. járásbíróság mint telekkvi hatóság.
Vén András,
kir. járásbíró.

Szám 1610.—1886. telekkvi.

Árverési hirdetmény.

A szent-ágothai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy az erd. év. luth. egyház ált. nyugdíjintézet végrehajtónak szent-ágothai *Binder Márton* és társai végrehajtást szenvedők elleni 782 frt 72 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törzényszék, a szent-ágothai kir. járásbíróság területén levő a szent-ágothai határon fekvő a szent-ágothai 332 számú tljkönyvben A + alatt foglalt Binder Márton és neje Mária tulajdonát képező 2930, 2999, 7639, 12794/a és 21769, továbbá a Lutsch György és Susánna nevékre felvett szent-ágothai 963 sz. tljzökvben A + 1 rend. 4323 hrsz. alatt foglalt és 27 frtra becsült ingatlanokra; továbbá a Lutsch György és Susánna nevékre felvett szent-ágothai 396. számú telekkönyvjében A + 5 rend. 4895. 4896. hrszám alatt foglalt és 50 frtra becsült ingatlanokra; továbbá a Komerth András és Mária nevére felvett szent-ágothai 438. sz. tljkvben A + 4 rend 5948. hrsz. alatt foglalt és 8 frtra becsült ingatlanra; továbbá a Brekner Gy. és Katharina nevére felvett szent-ágothai 386. sz. tljkvben A + 20. 22 és 49 rend és 6705, 9440 és 19397. hr. sz. a. foglalt és 21 frtra becsült ingatlanokra; továbbá a Wellmann András és Zsófia nevére felvett szent-ágothai 392. sz. tljkvben A + 2—5 rend 15762, 17827. 18708 és 20435. hr. sz. a. foglalt és 67 frtra becsült ingatlanokra; továbbá az Imrich szül. Rösler Katalin nevére felvett szent-ágothai 872. sz. tljkvben A + 34. rend 15733. hr. sz. alatt foglalt és 7 frtra becsült ingatlanra; továbbá a Fabritius Márton és Anna nevére felvett 436. sz. tljkvben A + 40 rend 20480/a, 20480/b hr. sz. a. foglalt és 15 frtra becsült ingatlanra; továbbá a Thal szül. Knall Sofia nevére felvett szent-ágothai 358. sz. tljkvben A + 48 rend 23130. hr. sz. a. foglalt és 4 frtra becsült ingatlanra; továbbá a Diet ich György és

Anna nevére felvett szent-ágothai 556. sz. tljkvben A + 63 rend 23808. hr. sz. a. foglalt és 2 frtra becsült ingatlanra, továbbá a Wagner szül. Ehrmann Katalin nevére felvett szent-ágothai 948. sz. tljkvben A + 3. 4. és 6—20 rend. 5252, 6289. 6290, 6883, 8129, 8130, 8833, 8834, 8964, 9287/b. 11072, 11073/a, 13288. 15116, 15117, 15556, 19442, 19562, 20292/a, 20300, 22006, 23109. és 24515. 24516, 24517. hrszámok alatt foglalt és 225 frtra becsült ingatlanokra az árverést 515 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. február 11-ik napján d. e. 10 órakor a szent-ágothai kir. járásbíróság telekkönyvi hatóságának helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis ötvenegy frt 50 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szent-Ágotha, 1886. szept. 25.

A kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság.
Pildner,
kir. járásbíró.

(56) 1—1

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSÖNÖSSÉGEN ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben.

Biztosítéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

Alapítása óta 1886. január 1-ig a »New-York« 222,912 kötvényt állított ki, biztosítván 3 624,647.762 frankot
Évi díjakban bevett 746,373 352
Kamatokban bevett 189.309.454
Szerződések esedékességeért fizetett 228.008.072
Nyereseményekért és vásárlásokért fizetett 233,687.453

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai.

BERLINBEN
LONDONBAN
BÉCSBEN
BRÜSSELBEN
KOPENHÁGÁBAN
MADRIDBAN
PÁRISBAN
AMSTERDAMBAN

RÓMÁBAN
TURINBAN
KRISTIÁNIÁBAN
LISSABONBAN
PÉTERVÁROTT
VEVEYBEN
STOCKHOLMBAN
KONSTANTINÁPOLYBAN

BUDAPESTEN.

A NEW-YORK életbiztosító társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek részvényesei, tehát az egész nyeresemény a biztosítottak közt osztatik szét.

Bővebb felvilágosításért fordulhatni a »NEW-YORK« magyarországi képviselőségéhez:

Budapest, Nádor-utoza 9. sz. a.